

Overweging 25-12-2015, 1^e kerstdag

na.v. Jes. 52, 7-10 en Jo. 1, 1-18

Welkom.

Wij vieren weer kerstmis, de geboorte van Jezus van Nazareth.

Dat is zijn verjaardag. Wij vieren elkaars verjaardagen iedere keer weer, zolang wij in leven zijn. En na het heengaan blijven die dagen nog lang in herinnering. Jezus' verjaardag is toch anders. Die blijven wij gedenken, niet alleen als een herinnering, maar als een blijvend komen. De hele Advent door baden en zongen wij: hij komt, hij komt, zie naar hem uit. En nu, net als die tientallen jaren voor ons, belijden wij: hij komt nu. Hij houdt nooit op naar ons toe te komen, iedere dag. Maar het is goed die komst eens in het jaar uitdrukkelijk te vieren. Dat hebben wij mensen nodig, anders vergeten we hem.

En we hebben hem nodig. Hij is het grote toonbeeld van hoe wij kunnen zijn, zelfs hoe wij in het diepste van ons hart willen zijn: mensen van hoop, van vrede en onderlinge verbondenheid met elkaar, van goed en vrolijk leven.

Hij komt tot ons in het bijzonder door ons samenzijn, door zijn maaltijd, de Eucharistie, én door zijn woord, dat wij daarom blijven overwegen. Vertrouwen wij op dit woord: "Ik zal bij u zijn, alle dagen, tot aan de voleinding van de wereld."

Overweging.

"In het begin was het Woord..." schrijft Johannes. Woorden zijn heel merkwaardige verschijnselen: vluchtig, snel voorbij, kwetsbaar, een krans van betekenissen, maar tegelijk ook heel krachtig, ze kunnen leven scheppen en leven vernietigen. Wij gebruiken de hele dag door woorden. De evolutie bereikte een hoogtepunt toen de mens mens werd, doordat hij met woorden zijn innerlijk kon kenbaar maken, en met anderen delen, en met anderen leerde overleggen en samen werken.

Woorden zijn werkzaam. Als ik mij heel angstig voel, en ik durf tegen mijzelf hardop te zeggen: "Wat ben ik toch bang", doorbreekt dat een beetje de ban van de angst en wordt hij beter te verdragen. Als je tegen een ander hardop kunt zeggen: "Vergeef me, ik heb je onrecht gedaan", word je innerlijk vrijer van de beklemming van het schuldgevoel. Je moet dan wel een drempel over. Als iemand verliefd is, voelt hij of zij zich kwetsbaar. Dat kenbaar maken is een waagstuk, maar als het hoge woord er uit is voel je je bevrijd.

Jezus was en is het woord van de Vader, een goddelijk woord, van een heel ander gehalte dan een menselijk woord. Als de evangelist Markus Jezus voor het eerst als leraar in de synagoge laat optreden schrijft hij:

"De mensen waren buiten zich zelf over zijn leer, want hij leerde niet zoals de schriftgeleerden, maar als iemand die gezag heeft." Vaak wordt er vertaald: "...ze waren verbaasd over zijn leer." Maar de eerste betekenis van het woord is: 'ontzet', 'uit zichzelf geworpen'. 'Buiten zichzelf', dat is: in verwarring gebracht,

door taal die zó totaal verschillend was van hun eigen ideeën en normen, dat ze weerstand opriep. Dat doen zijn woorden nog steeds, ook met ons. "Als iemand je op de linkerwang slaat, keer hem dan ook de rechter toe." En: "Wie tegen zijn broeder zegt: 'dwaas' zal strafbaar zijn met het vuur van de hel." Dat is de spanning van de goddelijke boodschap als die verpakt wordt in menselijke woorden. Die zijn eigenlijk te klein. Terecht laat Huub Oosterhuis ons zingen: "Gij zijt te ver gegaan, gij zijt een mens teveel."

Maar een goed verstaander, iemand die met aandacht en eerbied naar Jezus luistert begrijpt: Ik doe het - als het er op aankomt - nooit goed genoeg, iedere zelfgenoegzaamheid is misplaatst. Voor het aanschijn van de hemelse Vader - en dat zijn wij altijd - mogen we er nooit bij gaan zitten: we behoren altijd in beweging te blijven naar het betere. Onze naaste verdient altijd meer eerbied en aandacht dan wij gewoon zijn te schenken. Wij zijn meestal nog teveel met onszelf bezig.

"Het Woord is mens geworden." Dat kun je van hem horen en aan hem zien als je goed kijkt en luistert. Hij was en is nog steeds zoals de Vader ons graag wil zien. Hij is ons grote voorbeeld.

Nijmegen, Kerstmis 2015

pastor Jan Zuiker, assumptionist